

Nota de Fundamentare

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Ordonanță de urgență

pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

2.2 Descrierea situației actuale

Cadrul general și principiile administrării datoriei publice sunt reglementate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit acesteia, Guvernul este autorizat să angajeze în numele și în contul statului obligații de natura datoriei publice guvernamentale numai prin Ministerul Finanțelor (MF), acesta fiind astfel singurul administrator al datoriei publice guvernamentale. Totodată, prin articolul 4 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 sunt stabilite scopurile pentru care se poate contracta datoria publică guvernamentală.

Instrumentele utilizate de Ministerul Finanțelor în scopul atingerii obiectivelor privind administrarea datoriei publice guvernamentale, precum și procedura de contractare a acestora sunt stabilite prin normele emise în aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007.

Potrivit obiectivelor Strategiei privind administrarea datoriei publice guvernamentale 2023 - 2025, pentru asigurarea finanțării și pentru îmbunătățirea structurii portofoliului de datorie, Ministerul Finanțelor urmărește, printre altele:

- Asigurarea necesarului de finanțare al administrației publice centrale pe fondul minimizării costurilor pe termen mediu și lung, dezvoltarea pieței interne a titlurilor de stat și implicit diversificarea instrumentelor de datorie publică
- Limitarea riscurilor asociate portofoliului datoriei publice guvernamentale.

Contextul geopolitic regional, caracterizat de instabilitate și impredictibilitate, a impus reanalizarea capacității de reacție prin prisma noilor amenințări și adoptarea de măsuri urgente în vederea dezvoltării unor capabilități militare credibile, în conformitate cu obiectivele stabilite prin Strategia națională de apărare a țării și angajamentele asumate în cadrul NATO și UE.

Dezvoltarea și menținerea unor capabilități de apărare robuste și reziliente, credibile, interoperabile, flexibile și eficiente, destinate atât îndeplinirii angajamentelor asumate ca urmare a calității de stat membru NATO și UE cât și descurajării unei posibile agresiuni împotriva României și articulării unui răspuns adecvat la provocările actuale și viitoare ale mediului de securitate, inclusiv în spectrul neconvențional, hibrid, reprezintă condiția esențială pentru îndeplinirea celorlalte obiective ale politicii de Apărare.

Alocarea începând cu anul 2017 a 2% din PIB, continuată cu angajamentul de alocare a 2,5% din PIB a fondurilor alocate apărării începând cu anul 2023 a determinat inițierea unui proces amplu de modernizare a Armatei României.

Pentru eliminarea tuturor limitărilor operaționale, nevoile de dotare a structurii de forțe cu tehnică și echipamente militare sunt mari și generează un efort bugetar semnificativ conducând astfel la necesitatea mobilizării celor mai avantajoase surse de finanțare a nevoilor bugetare, care ar putea fi identificate pentru astfel de scopuri.

În ceea ce privește finanțarea statului român de pe piața internă prin intermediul titlurilor de stat pentru populație, Compania Națională Poșta Română - S.A., denumită în continuare C.N.P.R., s-a alăturat Programului TEZAUR încă de la prima lansare a acestuia în luna iunie 2018.

În perioada 2018 - iulie 2024, persoanele fizice au realizat prin intermediul C.N.P.R. peste 135.000 de subscrieri, contribuind semnificativ la sumele atrase de statul român prin intermediul acestui Program dedicat populației.

Pentru activitățile de distribuire și plată a titlurilor de stat TEZAUR, C.N.P.R. primește un comision fix atât pentru operațiunile de vânzare (calculat la valoarea nominală adjudecată în cazul subscrierii) cât și pentru operațiunile de rambursare/plată a sumelor aferente deținătorilor de titluri de stat (calculat la valoarea efectiv plătită către deținătorii de titluri de stat în cazul rambursării la scadență sau rambursării anticipate), conform prevederilor actuale ale alineatului (5⁴) de la articolul 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.64/2007. Articolul menționat autorizează plata de către Ministerul Finanțelor a acestor comisioane către C.N.P.R. și stabilește un quantum fix al acestui comision, inclusiv modalitatea de facturare și plată.

Pe parcursul derulării Programului TEZAUR, sumele atrase anual prin emisiunile lansate au crescut vizibil de la an la an, acest canal de distribuție a titlurilor TEZAUR devenind astfel o sursă permanentă și stabilă de finanțare de pe piața internă. Totodată, atât interesul investitorilor care accesează Programul cât și așteptările acestora s-au extins și diversificat în timp și, astfel, facilitarea accesului rapid la procesul de subscriere prin crearea de facilități online și/sau de plată rapidă cu cardul și/sau alte procese simplificate sau digitalizate pot conduce la creșterea sumelor atrase prin intermediul C.N.P.R..

De asemenea, planul anual de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice previzionat pentru anul 2024 include emiterea acestor instrumente ca parte a finanțării statului de pe piața internă, iar Strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale 2023-2025 prevede dezvoltarea programelor de titluri de stat pentru populație, inclusiv prin măsuri de creștere a atractivității titlurilor de stat pentru populație care să faciliteze realizarea în mediul online a subscrierilor și rambursărilor la scadență a sumelor datorate investitorilor (pct.2.2. din Anexa 1 la Strategie).

Având în vedere cele prezentate, precum și

- necesitatea atragerii de resurse financiare de pe piața internă pentru acoperirea deficitului bugetar și refinanțarea datoriei publice,
- necesitatea consolidării și dezvoltării permanente a programelor de titluri de stat pentru populație,

este necesară modificarea și completarea prevederilor Ordonanța de urgență a Guvernului nr.64/2007 privind datoria publică.

2.3 Schimbări preconizate

I. În acest sens, pentru asigurarea nevoilor urgente de capacități militare este necesară identificarea și diversificarea instrumentelor de finanțare a achiziției de tehnică și echipamente militare.

În contextul derulării cu Guvernul SUA a unor programe de înzestrare cu impact semnificativ asupra dezvoltării capacităților militare, coroborat cu situația actuală de securitate regională, reprezentanții Guvernului SUA au informat partea română cu privire la posibilitatea accesării de fonduri, în condiții avantajoase, prin mecanismul FMF (Foreign Military Financing - Finanțare Militară Externă) pentru finanțarea unor contracte de achiziții în scop militar

încheiate cu departamente/agenții coordonate de către Departamentul Apărării din SUA.

În cadrul mecanismului FMF sunt aprobate fonduri la dispoziție de până la 4 mld. USD¹ pentru împrumuturi directe, cu posibilitate de rambursare în 12 ani, după o perioadă de grație de un an de la data efectuării primei trageri, la o dobândă avantajoasă (apropiată de costul de finanțare al SUA, respectiv ratele de dobândă ale obligațiunilor emise de Trezoreria SUA la care se adaugă o marjă), precum și fonduri de până la 8 mld. USD, atrase prin contractarea de împrumuturi din piețele financiare, garantate de către Guvernul SUA. Disponibilitatea acestor sume se modifică pe măsură ce se încheie acorduri de împrumut cu partenerii. Polonia a fost singurul stat care a beneficiat anterior de acest program.

Mecanismul de finanțare FMF oferit de către Guvernul SUA constituie astfel o modalitate eficientă și avantajoasă de diversificare a surselor de finanțare ale statului român, din perspectiva maturității și a costurilor asociate acestei finanțări față de alte surse de finanțare utilizate de Guvernul României, concomitent cu dezvoltarea unor capacități militare strategice.

Pe lângă contractele de achiziție de tehnică și echipamente militare ale MAN, au fost identificate și alte contracte derulate de către companii de stat, care se înscriu în *Strategia națională de apărare a țării* și care, conform discuțiilor purtate cu partenerii din SUA, ar putea fi eligibile la finanțare în cadrul acestui mecanism.

În acest context, urmare consultărilor interne dintre Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului și Ministerul Finanțelor, a rezultat că în scopul fructificării oportunității de a putea utiliza facilitatea de împrumuturi directe din FMF este necesară adaptarea cadrului legal privind datoria publică, respectiv modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 și a normelor de aplicare² ale acesteia, în sensul includerii posibilității utilizării unor mecanisme de finanțare specifice puse la dispoziția Guvernului României de alte guverne și/sau alte entități guvernamentale, ca instrumente de natura datoriei publice guvernamentale.

Prin Memorandumul aprobat în iulie 2024, Guvernul României a aprobat inițierea demersurilor pentru utilizarea mecanismului de finanțare FMF oferit de către Guvernul SUA în scopul finanțării unor contracte privind asigurarea capacităților militare pentru România.

Pentru a putea utiliza facilitatea de împrumuturi directe oferită de Guvernul SUA în cadrul acestui mecanism în anul 2024, semnarea acordului de împrumut între Guvernul SUA și Guvernul României trebuie să se realizeze până la data de 30 septembrie 2024, ceea ce conduce la necesitatea urgentării aprobării modificării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007, astfel cum a fost prevăzut și în Memorandumul menționat mai sus.

II. În ceea ce privește finanțarea de pe piața internă prin titluri de stat dedicate populației distribuite prin C.N.P.R., este necesară flexibilizarea costurilor asociate distribuirii acestor instrumente.

Având în vedere identificarea în comun de către Ministerul Finanțelor și C.N.P.R. a unor soluții tehnice rapide care se pot realiza inclusiv în mediu online, astfel încât persoanele fizice să poată accesa facil titlurile TEZAUR, soluții care implică instituții bancare și alte instituții ale statului, este necesară ajustarea corespunzătoare a nivelului comisioanelor plătite C.N.P.R. pentru activitatea acesteia în procesul de distribuție și plată a titlurilor TEZAUR.

Pe fondul expansiunii rapide a Programului TEZAUR și a creșterii numărului de investitori care accesează aceste instrumente, C.N.P.R. va implementa noi soluții care vor oferi o distribuție mai cuprinzătoare a acestor titluri, cu modalități noi de subscriere și de plată la scadență.

În acest context, un comision fix stabilit la nivelul legislației primare prin prevederile alineatului (5⁴) de la articolul 5 din OUG nr.64/2007 chiar de la începutul Programului în anul 2018, restricționează implementarea soluțiilor vizate de extindere a canalelor de distribuție a Programului și activitățile care vor fi realizate de C.N.P.R..

¹ Disponibile în anul fiscal 2024 al SUA

² Aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1470/2007, cu modificările și completările ulterioare

Soluțiile noi de extindere a bazei de investitori, prin care se intenționează inclusiv facilitarea accesului persoanelor cu cetățenie română din diaspora, vor conduce la volume mai mari de sume subscrise, dar și de operațiuni legate de acestea, inclusiv implicarea instituțiilor bancare și a altor instituții ale statului (de ex.: Autoritatea pentru Digitalizarea României și altele). În aceste condiții, noile procese de flexibilizare și digitalizare a unor operațiuni specifice cu titlurile TEZAUR vor implica anumite costuri asociate (cum ar fi: costurile de procesare plăți cu cardul, realizarea de subscrieri online și altele) absolut necesare pentru implementarea tehnică a acestor soluții.

În acest context, prin proiectul de act normativ se propune modificarea alineatului (5⁴) de la articolul 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.64/2007 în sensul în care, pentru titlurile TEZAUR distribuite de C.N.P.R., Ministerul Finanțelor să poată plăti acesteia un comision negociat între părți care să reflecte situația din practica implementării Programului și din nivelul de implicare a acesteia în operațiunile de distribuție și plată, precum și posibilitatea ca Ministerul Finanțelor să plătească costurile asociate proceselor noi de îmbunătățire a accesului la aceste instrumente atunci când acestea vor fi implementate.

Această modificare va conduce și la o corelare între dinamica Programului TEZAUR și a operațiunilor realizate la nivelul Ministerului Finanțelor, a C.N.P.R. și a celorlalte instituții care vor fi implicate.

Prin flexibilizarea politicii de colaborare cu C.N.P.R. și prin atragerea de noi resurse care să extindă baza de investitori și să simplifice soluțiile tehnice de vânzare a titlurilor de stat TEZAUR, Ministerul Finanțelor va putea extinde baza de investitori de tipul persoanelor fizice, contribuind la dezvoltarea pieței interne a titlurilor de stat și susținerea procesului de finanțare a statului român de pe piața internă prin intermediul acestor instrumente.

Față de cele de mai sus, prin prezentul proiect de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007, se are în vedere:

- completarea articolului 4 și a articolului 6, prin:

- introducerea posibilității finanțării unor contracte/acorduri de achiziții/ proiecte de interes strategic național, inclusiv de apărare și securitate națională, prin utilizarea unor mecanisme de finanțare și/sau garantare oferite de către Guverne și/sau entități guvernamentale care reprezintă Guvernele altor țări;
- reglementarea modalității de derulare a finanțărilor menționate, inclusiv a modului de realizare a tragerilor, a rambursării capitalului, achitării dobânzilor, comisioanelor și a altor costuri aferente acesteia, a aranjamentelor specifice de derulare a fluxurilor financiare și a altor operațiuni solicitate de către Guvernele care acordă împrumuturile, prin documentele juridice aferente acestor finanțări care se încheie bilateral între cele două Guverne și prin actele normative de aprobare a acestora;
- reglementarea aprobării documentelor juridice prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Finanțelor, în calitate de unic administrator al datoriei publice guvernamentale împreună cu autoritățile administrației publice centrale implicate;
- autorizarea Ministerului Finanțelor și/sau a autorităților administrației publice centrale implicate, să semneze acordurile și/sau documentele juridice în funcție de prevederile specifice ale acestora;
- reglementarea faptului că finanțările contractate de Guvernul României, prin Ministerul Finanțelor pot fi subîmprumutate unor companii de stat și/sau că acestea pot beneficia de garanția statului pentru împrumuturi contractate în nume propriu, cu respectarea legislației privind ajutorul de stat, după caz;
- reglementarea faptului că acestea sunt exceptate de la plata comisionului la fondul de risc.

- modificarea articolului (5⁴) prin:

- reglementarea unor elemente pentru flexibilizarea costurilor suportate de Ministerul Finanțelor în vederea asigurării unei distribuții eficiente a titlurilor de stat dedicate populației prin C.N.P.R. și diversificarea canalelor de distribuție inclusiv în mediul online în vederea creșterii accesibilității populației la aceste instrumente.
- introducerea unei măsuri tranzitorii pentru reglementarea unor elementele legate de modul de evidențiere în buget a angajamentelor bugetare pentru contractele deja încheiate care ar putea fi eligibile la finanțare în cadrul acestui mecanism inclusiv în anul 2024.

În lipsa luării unor măsuri imediate pentru modificarea legislației privind datoria publică, potrivit elementelor menționate, Guvernul României nu se va putea încadra în termenul de 30 septembrie 2024 pentru semnarea acordului de împrumut între Guvernul României și Guvernul SUA, menționat mai sus și astfel nu va putea accesa finanțare în cadrul FMF, cu impact asupra costurilor de finanțare a contractelor de achiziție deja încheiate de Ministerul Apărării Naționale.

Totodată, în condițiile unei creșteri a necesarului de finanțare a statului, nu se va putea asigura creșterea accesului populației la titlurile de stat dedicate distribuite prin C.N.P.R, cu impact asupra atragerii de resurse financiare suplimentare de pe piața internă pentru acoperirea deficitului bugetar și refinanțarea datoriei publice guvernamentale.

Ca urmare, având în vedere că aceste elemente vizează interesul general public și constituie o situație de urgență și extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată, propunem aprobarea prezentului proiect de ordonanță de urgență.

După aprobarea prezentului proiect de ordonanță, pentru a reflecta modificările propuse Ministerul Finanțelor va actualiza în mod corespunzător Normele metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1470/2007, cu modificările și completările ulterioare.

2.4 Alte informații *)

Secțiunea a 3-a						
Impactul socioeconomic **)						
3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ						
3.2 Impactul social						
3.3 Impact asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului						
3.4 Impactul macroeconomic						
3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici						
3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat						
3.5 Impactul asupra mediului de afaceri						
3.6 Impactul asupra mediului înconjurător						
3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării						
3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile						
3.9 Alte informații						
Secțiunea a 4-a						
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent cât și pe termen lung (5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.						
-în mii lei						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
	2024	2025	2026	2027	2028	

4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit						
b) bugete locale i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora) Buget de stat - Serviciul datoriei publice						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;						
b) declarația conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară						

4.8 Alte informații	Aplicarea prevederilor prezentei Ordonanțe de Urgență se realizează cu încadrarea în prevederile bugetare aprobate potrivit legii.
---------------------	--

Secțiunea a 5 a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

- 5.1 Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ**
- acte normative ce vor fi modificate sau abrogate ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ: Se va modifica și completa *Hotărârea Guvernului nr.1470/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică*, cu modificările și completările ulterioare.
- 5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice**
- 5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).**
- 5.3.1 Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE**
- 5.3.2 Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE**
- 5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene**
- 5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate**
- 5.6 Alte informații**

Secțiunea a 6 - a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

- 6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative**
- 6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate**
Au fost respectate dispozițiile Legii nr. 52/2003, republicată, privind transparența decizională, proiectul de lege fiind publicat pentru transparență pe pagina web a Ministerului Finanțelor.
- 6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale**
- 6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative**
- 6.5 Informații privind avizarea de către:**
- a) Consiliul Legislativ - este necesar avizul Consiliului Legislativ
 - b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
 - c) Consiliul Economic și Social
 - d) Consiliul Concurenței
 - e) Curtea de Conturi
- 6.6 Alte informații**

Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

- 7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ**
- 7.2 Informarea societății civile cu privire la eventul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice**
Au fost respectate dispozițiile Legii nr.52/2003, republicată, privind transparența decizională.

Secțiunea a 8-a Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

- 8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ**
Punerea în aplicare a prezentului act normativ se asigură de către Ministerul Finanțelor, prin consultarea Ministerului Apărării Naționale și a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului.
- 8.2 Alte informații**

Având în vedere cele de mai sus supunem aprobarea proiectului Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică.